

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 30.5.2008
KOM(2008)329 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI IR
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

Europos e. teisingumo strategijos link

SEC(2008)1947

SEC(2008)1944

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI IR EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI

Europos e. teisingumo strategijos link

1. ĮVADAS

Įsigaliojus Amsterdamo sutarčiai, Europos teisingumo erdvė tapo neginčijama realija, grindžiama teisinėmis priemonėmis, kurių tikslas – užtikrinti teismo sprendimų tarpusavio pripažinimą, skatinti nacionalines teismines institucijas bendradarbiauti tarpusavyje ir remti laisvą piliečių judėjimą Europos erdvėje be sienų.

Visoje Europoje auga teisingumo poreikis, dėl to didėja teismų sistemų darbo našta ir dažnai sunkiomis biudžeto atžvilgiu sąlygomis būtina nuolat pertvarkyti darbo metodus.

Informacinių ir komunikacinių technologijų (IKT) diegimas teismų administracijoje suteikia galimybę rasti būdų, kaip pagerinti teisingumo sistemos veikimą, racionaliau organizuoti teisines procedūras ir mažinti išlaidas.

Naujadarų „e. teisingumas“ išreiškiamas bandymas spręsti tris klausimus: teisės į teisingumą įgyvendinimo gerinimas, teisminių institucijų bendradarbiavimas ir paties teisingumo veiksmingumas. Tačiau nors yra pageidautinas ir neišvengiamas, IKT plėtojimas teisingumo srityje kelia ne tik vilčių, bet ir klausimų.

Šio komunikato tikslas – pasiūlyti bendrą strategiją, kaip suderinti Europos bei valstybių narių dedamas pastangas ir pasiekti masto ekonomijos, kuri turėtų pridėtinės vertės.

Komisijos nuomone, e. teisingumo tikslai turi būti tokie:

- **teikti pirmenybę konkretiems projektams,**
- **teikti pirmenybę decentralizuotosioms struktūroms, tačiau kartu būtinai koordinuoti visos Europos lygmeniu,**
- **kiek įmanoma, laikytis galiojančio teisinio pagrindo, priimtų teisės aktų veiksmingumui padidinti naudojant informacines priemones.**

Atsižvelgiant į keliskart Europos Vadovų Tarybos¹ ir Europos Parlamento išreikštą prašymą, šiame komunikate siūloma priimti e. teisingumo strategiją, kuria būtų siekiama padidinti piliečių pasitikėjimą Europos teisingumo erdve – svarbiausiu Europos Sąjungos, kurios viena didžiausių vertybių yra teisinė valstybė, teisėtumo šaltiniu.

¹ 2007 m. birželio 21–22 d. ir gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimų išvados.

2. KAS YRA E. TEISINGUMAS?

E. teisingumas gali būti apibrėžiamas kaip informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimas siekiant pagerinti piliečių teisės į teisingumą įgyvendinimą ir padidinti teisminės veiklos, t. y. bet kokios su ginčų sprendimu arba baudžiamosiomis sankcijomis už tam tikrą veiką susijusios veiklos, veiksmingumą.

E. teisingumo plėtojimas yra vienas svarbiausių teismų sistemų modernizavimo aspektų. IKT naudojimas teismo bendradarbiavimo sistemoje visuomet skatintas Komisijos.

Nuo 2003 m. Komisija plėtojo teismo bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose tinklo portalą², rėmė teisminių baudžiamųjų ir civilinių atlasų, kuriuose teisininkai gali rasti įvairiose teritorijos vietose kompetentingas teismines institucijas, sudarymą. Komisija taip pat visuomet skatino rengti vaizdo konferencijas, ragino teismines institucijas keistis dokumentais elektroniniu būdu, pati aktyviai dalyvauja teistumo duomenų elektroninio sujungimo projekte.

E. teisingumas susijęs su platesne e. vyriausybės sąvoka ir yra atskira šio reiškinio dalis. E. vyriausybė – tai IKT taikymas visose administracinėse procedūrose. Reikia sutelkti įgyvendinant saugios infrastruktūros ir dokumentų autentifikavimo projektus įgytą tvirtą patirtį. Komisija ketina skatinti vykdant IDABC programą³ taikyti Europos sąveikumo sistemą (EIF). Europos darbai apie e. parašą ir e. tapatybę⁴ ypač reikalingi teisingumo srityje, kur aktų autentifikavimas yra nepaprastai svarbus.

Potenciali e. teisingumo taikymo sritis yra itin plati; jos raida priklausys nuo Europos teisingumo erdvės ir technologijų pažangos. Tačiau konkrečių projektų reikia jau dabar. Siekiant išvengti, kad pernelyg platus taikymas nepakenktų Europos Sąjungos veiklos veiksmingumui ir patikimumui, turi būti apibrėžtos būsimos veiklos ribos.

Kai kurie projektai priskirtini ne teisingumo sričiai, o veikiau e. vyriausybei. Tam tikra veikla, kuria kartais užsiima teisminės institucijos, yra daugiau administracinio pobūdžio (pavyzdžiui, žemės nuosavybės arba įmonių registravimas (angl. „European Business Register“)⁵). Ir atvirkščiai – tokia veikla kaip arbitražas arba alternatyvus ginčų sprendimas (angl. „Alternative Dispute Resolution“, ADR) galėtų būti susijusi su e. teisingumu, net jei yra vykdoma neteisminių organizacijų.

Komisija mano, kad pagrindinis e. teisingumo tikslas yra visoje Europoje padaryti teisingumą veiksmingesnį ir naudingesnį piliečiams. Taigi prioritetiniai projektai turės visų pirma daryti teigiamą poveikį teisininkų darbo našumui ir palengvinti piliečių teisės į teisingumą įgyvendinimą. Be to, projektai turės padėti įgyvendinti teisingumo srityje galiojančius Europos teisės aktus; prireikus į juos turėtų būti įtraukiamos visos valstybės narės arba didžioji jų dauguma.

² <http://ec.europa.eu/civiljustice/>.

³ <http://ec.europa.eu/idabc/>. „Preliminary Study on mutual recognition of e-Signatures for e-Government applications“ (2007 m.) ir „eID Interoperability for PEGS“ (2007 m.).

⁴ „Standardisation aspects of e-Signature“ (2007 m.).

⁵ http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/esignatures/e_signatures_standardisation.pdf.

⁵ COM (2007) 807, 4.2 punktą; www.ebr.org; www.briteprojet.net.

3. SKATINTI VALSTYBIŲ NARIŲ IR EUROPOS VEIKLOS KOORDINAVIMĄ

3.1. Skatinti valstybes nares aktyviau keistis patirtimi

E. teisingumo plėtojimas priklauso visų pirma nuo valstybių narių valios. Neseniai Vokietijos e. teisingumo akademijos atliktas tyrimas⁶ parodė, kad IKT vis dažniau taikomos Europos Sąjungos teismų administracijoje. Pastaruoju metu Europos teisingumo veiksmingumo komisija (CEPEJ) paskelbė ataskaitą⁷, kurioje nagrinėtas šis klausimas ir kurioje daroma tokia pati išvada.

Valstybėse narėse vykdoma daugybė projektų, kuriais gerinamas teisės subjektų informavimas: internete teikiama informacija apie teisinės sistemas, teisės aktus ir teismų praktiką, kuriamos bylos šalių ir teismų elektroninio komunikavimo sistemos, kai kuriais atvejais taikomos grynai elektroninės procedūros. Vis dažniau liudytojų parodymams registruoti pasitelkiamos elektroninės priemonės.

Europoje įvairios teisininkų organizacijos įgyvendina itin naudingus elektroninio keitimosi informacija arba teistumo duomenų sujungimo projektus, kaip antai valstybės tarybų asociacijos interneto svetainė⁸, bendrasis aukščiausiųjų teismų praktikos portalas⁹ arba Europos testamentų registras¹⁰.

Komisija mano, kad šie projektai turi būti remiami ir kad projektams pavykus turi būti skleidžiama informacija apie juos ir skatinama sekti jų pavyzdžiu. Šiuo atžvilgiu įdomių perspektyvų atveria teisingumo forumo sukūrimas¹¹. Forume bus įkurtas e. teisingumo pogrupis, kuris taps labai svarbia keitimosi patirtimi tarp nacionalinių teismų sistemų ir tarp teisininkų vieta.

3.2. Aktyviau koordinuoti veiklą Europos lygmeniu ir pasitelkti e. teisingumą kuriant Europos teisminę erdvę

Šiuo metu įgyvendinami įvairūs e. teisingumo projektai. Be jau minėtų, reikėtų išskirti visus su teisiniais dokumentais susijusius projektus, vykdomus Europos Sąjungos¹² arba valstybinių ir privačių ūkio subjektų¹³.

Komisija remia šiuos projektus, tačiau kartu mano, kad būtina padidinti Europos Sąjungos teisingumo srities veiklos aiškumą ir veiksmingumą, sudaryti palankesnes sąlygas susipažinti su tokia veikla ir pirmenybę teikti projektams, kurie konkrečiai prisidės prie Europos teisminės erdvės kūrimo. Nors teisingumo srities teisynas gerokai išaugo, dažnai jo poveikis būna menkas dėl teisės aktų (ypač tų, kuriais reglamentuojami baudžiamosios teisės klausimai) perkėlimo į nacionalinę teisę sunkumų ir dėl to, kad neretai teisininkai mažai arba nieko apie juos nežino. Todėl šiandien vienas svarbiausių teisminės Europos sukūrimo

⁶ Dok. 9573/07 JURINFO 17.

⁷ „Utilisation des technologies de l'information et de la communication dans les États européens“, Europos Tarybos vertinimo darbo grupė (CEPEJ), CEPEJ(2007)22Prov.

⁸ <http://www.juradmin.eu/>.

⁹ <http://www.network-presidents.eu/>.

¹⁰ [r. www.cnue.be](http://www.cnue.be).

¹¹ COM (2008) 38.

¹² EUR-Lex - <http://eur-lex.europa.eu>; N-Lex <http://eur-lex.europa.eu/n-lex> ir duomenų bazė JURE.

¹³ www.caselex.com.

uždavinių – imtis priemonių jau priimtų teisės aktų praktiniam veiksmingumui padidinti. Šiuo atžvilgiu e. teisingumas atveria puikių perspektyvų.

Todėl Europos Komisija ketina prisidėti prie e. teisingumo priemonių stiprinimo ir kūrimo Europoje, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir įvairiais susijusiais partneriais, visų pirma Eurojustu ir teismo bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose tinklais. Komisija ketina remti valstybių narių pastangas ir kartu numato pati kurti kai kurias informacines priemones. Šios priemonės padės padidinti sistemų sąveikumą¹⁴, palengvinti piliečių teisės į teisingumą įgyvendinimą, teisminių institucijų komunikavimą ir pasiekti didelio masto ekonomijos visoje Europoje.

4. KOKIAI VEIKLAI BUS TEIKIAMA PIRMENYBĖ 2008–2013 M.?

Europos Sąjungos e. teisingumo veikla turi suteikti piliečiams, ypač nukentėjusiems nuo nusikalstamų veikų, galimybę susipažinti su informacija ir įveikti dėl sistemų įvairovės susidarančias kalbines, kultūrinės bei teisines kliūtis. Taip pat turi būti remiami mechanizmai, kuriais skatinamas teisminių institucijų bendradarbiavimas.

4.1. Europos e. teisingumo portalas, kurio paskirtis – palengvinti piliečių ir įmonių teisės į teisingumą įgyvendinimą Europoje

Sukūrus visuomenei ir įmonėms skirtą e. teisingumo portalą, padidėtų Europos Sąjungos veiklos matomumas ir pagerėtų teisės į teisingumą įgyvendinimas Europoje. Ilgainiui piliečių akyse portalas turėtų tapti Europos teisingumo erdvės simboliu ir bendrosios komunikavimo internetu politikos dalimi¹⁵.

Numatomos bent trys portalo funkcijos:

a) teikti prieigą prie informacijos

Portale Europos piliečiams jų kalba bus teikiama informacija apie teismų sistemas ir procedūras. Menkas arba visiškai kitose valstybėse narėse galiojančių taisyklių nežinojimas yra viena svarbiausių priežasčių, dėl kurių piliečiai negali pasinaudoti savo teisėmis kitoje ES šalyje.

¹⁴ Komisija pateiks e. parašų ir e. tapatybės programų sąveikumo veiksmų planą.
¹⁵ SEC(2007) 1742.

Portale bus pateikiami tokie duomenys:

- **Europos ir valstybių narių informacija apie nukentėjusiųjų teises baudžiamajame procese ir jų teises į kompensaciją,**
- **kiekvienos valstybės narės piliečių turimos pagrindinės teisės (kaltinamųjų teisės baudžiamajame procese),**
- **pagrindiniai principai, susiję su piliečių kreipimusi į kitos valstybės narės teismą arba jų gynyba šiame teisme, jei piliečiai gavo šaukimą į šį teismą.**

Portale taip pat bus pateikiama praktinė informacija apie kompetentingas institucijas, kreipimosi į jas būdus, atvejus, kai būtina arba neprivalu kreiptis į advokatą, ir apie teisinės pagalbos teikimo tvarką.

Kai kuriuos iš minėtų duomenų jau dabar galima rasti teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose tinklo interneto svetainėje. Šie duomenys bus įtraukti į portalą ir papildyti baudžiamosios teisės informacija ir informacija apie nukentėjusiųjų teises.

b) nukreipti

Portalas turi būti piliečių nukreipimo į esamas interneto svetaines (Eur-lex, Pre-lex, SCADPlus, Eurovoc ir IATE), Europos teismines institucijas arba įvairius teisingumo tinklus ir į šių sukurtas priemones platforma.

Be to, iš portalo per nuorodas į šiuos projektus administruojančias organizacijas piliečiai galės būti nukreipiami į kai kuriuos Europos lygmeniu elektroniniu būdu sujungtus registrus¹⁶.

c) teikti galimybę tiesiogiai atlikti tam tikras Europos procedūras

Ilgainiui tam tikros Europos procedūros galės būti atliekamos grynai elektroniniu būdu. Tam reikalingas teisinis pagrindas jau priimtas, kaip antai Ieškinių dėl nedidelių sumų reglamentas¹⁷ arba Mokėjimo įsakymo reglamentas¹⁸.

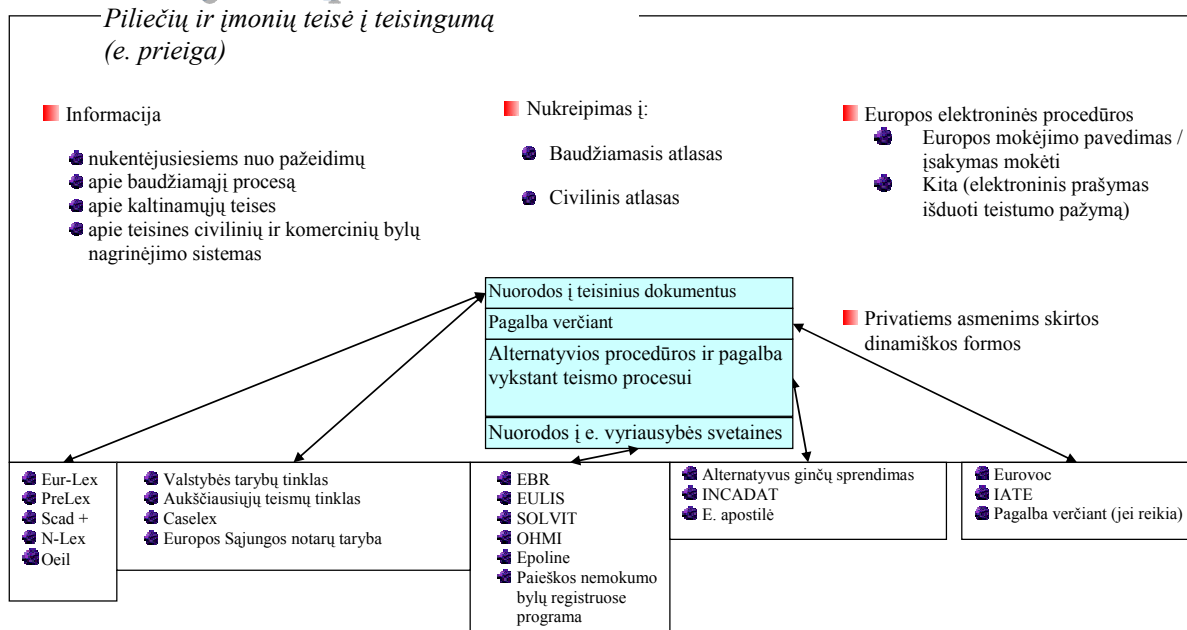
Taip pat bus svarstoma galimybė portale mokėti už tam tikrus formalumus (pavyzdžiui, apmokėti teismo išlaidas) ir galimybė piliečiams ateityje teikti elektroninį prašymą išduoti jų teistumo pažymą ir gauti ją pasirinkta kalba.

¹⁶ Prekybos registras EBR ir žemės kadastras EULIS. Atsižvelgiant į tai, koks bus galutinis sprendimas, per portalą numatoma tiesioginė arba netiesioginė prieiga prie elektroniniu būdu sujungtų nemokumo bylų registrų.

¹⁷ Reglamentas (EB) Nr. 861/2007, OL L 199, 2007 7 31.

¹⁸ Reglamentas (EB) Nr. 1896/2006, OL L 399, 2006 12 30.

E. teisingumo portalas

4.2. E. teisingumas kaip veiksmingesnio teismo bendradarbiavimo priemonė

Elektroninės priemonės turi padėti įgyvendinti ES teismo bendradarbiavimo aktus. Šioms priemonėms parengti Komisija ketina panaudoti abu teismo bendradarbiavimo tinklus ir Eurojustą. Kartu turės būti priimta pakankamai informacinių ir profesinio mokymo priemonių. Šiuo tikslu Komisija susisieks su kompetentingomis nacionalinėmis ir Europos profesinio mokymo organizacijomis (pvz., Europos teisėjų mokymo tinklu), su kuriomis aptars, kaip teisės specialistai galėtų būti tinkamiau informuojami apie sukurtas e. teisingumo priemones.

4.2.1. Tęsti elektroninį teistumo duomenų sujungimą

Didžiausia e. teisingumo srities pažanga padaryta elektroniniu būdu sujungiant teistumo duomenis. Tai rodo, kad nedaugelio valstybių narių pradėtas projektas palaipsniui gali įgyti tikrą europinę dimensiją.

Komisija siekia, kad visos valstybės narės turėtų prieigą prie viena kitos bylų. Šiuo tikslu ji pateikė keletą teisės aktų pasiūlymų¹⁹, kuriais siekiama aiškiau apibrėžti teisinį pagrindą ir sudaryti sąlygas elektroniniam bylų sujungimui. Rengdamasi Keitimosi informacija iš nuosprendžių registro pamatinio sprendimo įsigaliojimui, Komisija atliks dvi galimybių studijas, kurios padės stebėti projekto vykdymą ir išplėsti sprendimo taikymą: keistis informacija ir apie trečiųjų šalių piliečių teistumą.

Šis projektas rodo, kad veikimas Europos lygmeniu naudingas dėl dviejų priežasčių:

¹⁹ Keitimosi informacija iš nuosprendžių registro pamatinio sprendimo pasiūlymas, COM(2005) 690 galutinis / 2. Sprendimo dėl ECRIS programos pasiūlymas.

- keistis informacija galima tik tuomet, kai tokia informacija yra vienoda ir suprantama abiem šalims: šiuo tikslu įgyvendinant bandomąjį projektą²⁰ atliktas svarbus darbas, kuris minimas neseniai Komisijos pateiktame pasiūlyme,
- 2009 m. Komisija perduos valstybėms narėms naudoti programinę įrangą, sukurtą tam, kad būtų galima kuo greičiau apsikeisti teistumo duomenimis²¹. Taikant šią orientacinę sistemą ir sTESTA keičiantis informacija, bus galima pasiekti didelio masto ekonomijos, išvengti, kad kiekviena valstybė narė rengtų atskiras programas, ir supaprastinti techninį projekto veikimą.

Komisijos nuomone, šie darbai yra svarbiausias e. teisingumo prioritetas, nes jie susiję su visomis valstybėmis narėmis, konkrečiai padeda gerinti teisminių bendradarbiavimą ir didina tarpusavio pasitikėjimą. Tačiau būtina, kad informacija elektroniniu būdu būtų keičiamasi ne tik tarp teisminių institucijų, bet ir kitose srityse bei kitais tikslais (pavyzdžiui, prieš suteikiant teisę dirbti tam tikrą darbą).

4.2.2. Sukurti saugaus teisminių institucijų keitimosi informacija tinklą

Teisminės institucijos turi turėti galimybę saugiai keistis konfidencialia informacija. Tokia galimybė numatyta įvairiuose Europos bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose tekstuose²², tačiau dabar reikia žengti į priekį ir remtis jau atliktais darbais, ypač Eurojusto parengtu projektu EPOC III. Toks mechanizmas galėtų atlikti tam tikras teismo atlaso ir Europos kompendiumo²³ funkcijas ir tokiu būdu pasitarnauti teisminėms institucijoms kaip išsami paramos savitarpio teisei pagalbai priemonė. Ilgainiui jį būtų galima papildyti, sukuriant virtualią keitimosi informacija erdvę, kurioje būtų naudojamos automatinio vertimo sistemos ir kurioje susipažinti su ta pačia byla galėtų keletas nacionalinių teisminių institucijų. Šiame projekte bus atsižvelgta į darbus keitimosi informacija ir asmens duomenų apsaugos srityje²⁴.

4.2.3. Palengvinti vaizdo konferencijų taikymą

Vaizdo konferencijų naudojimas teismo procese numatytas įvairiuose Europos tekstuose²⁵. Tačiau tokia galimybė retai naudojama dėl kultūrinių, kalbinių arba techninių priežasčių²⁶. Neseniai Tarybos atliktas tyrimas²⁷ rodo, kad dauguma valstybių narių numato vaizdo konferencijų rengimą teisės aktuose, tačiau retai jas rengia, nors ir pripažįsta tarpvalstybinį jų taikymą. Vis dėlto akivaizdu, kad rengti vaizdo konferencijas dažniau yra naudinga: sutaupomas laikas ir lėšos, mažiau reikia komandiruočių, lankstesnė teisena ir kt.

Todėl reikia imtis veiksmų teisminėms institucijoms informuoti apie naujų technologijų naudojimą tarpvalstybinėje civilinėje ir baudžiamojoje teiseje.

²⁰ 2008 m. balandžio mėn. šiame projekte dalyvavo 13 valstybių narių.

²¹ Kad elektroninis bylų sujungimas yra naudingas, galima spręsti iš Prancūzijos ir Vokietijos pavyzdžio: per pirmąjį mėnesį šios šalys apsikeitė daugiau duomenų nei per 10 pastarųjų metų.

²² 2002 m. birželio 13 d. Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR; 1998 m. birželio 29 d. Bendrieji veiksmai (OL L 191, 1998 7 7, p. 4).

²³ Kompendiumas sudaro sąlygas sukurti vienodą standartinį teismo pavedimą.

²⁴ <http://cordis.europa.eu/ist/trust-security/index.html>.

²⁵ 2000 m. gegužės 29 d. konvencija (10 str.), 2001 m. kovo 15 d. Pamatinis sprendimas 2001/220/TVR, 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1206/2001 (10 ir 17 str.), Direktyva 2004/80/EB (9 str.) ir 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 861/2007 (9 str.).

²⁶ Dok.14602/07, JURINFO 60.

²⁷ Dok. 6355/08, JURINFO 11.

Komisija remia valstybių narių pastangas ir sieks, kad būtų pasirinktos tokios technologijos, kurios leistų bylas sujungti visos Europos lygmeniu. Bendradarbiaudama su teismo bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose tinklais, Komisija internete paskelbs praktinį vadovą, kurį sudarys bendroji bei valstybėms narėms skirtos dalys ir kur bus išaiškintos teisinės bei techninės naudojimo sąlygos. Abiejuose teisiniuose atlasuose bus galima rasti teismus su reikiama vaizdo konferencijų įranga.

4.2.4. *Pagalba verčiant*

Daugiakalbystė yra vienas didžiausių sunkumų kuriant veiksmingą Europos teisminę erdvę. Teisminis nagrinėjimas beveik visada vyksta nacionaline kalba, o užsienio kalbą naudoti leidžiama tik retais atvejais. Todėl Komisija ketina imtis veiksmų vertimo teismuose raštu ir žodžiu srityje.

- Automatinio vertimo priemonių kūrimas

Automatinis vertimas leidžia greitai paviršutiniškai susipažinti su kita kalba sudarytu dokumentu. Tokio vertimo nauda teisingumo srityje – neįnaginama. Padedant automatiniam vertimui, galima greitai iš didelės bylos atrinkti informaciją, kuri gali būti naudinga kitoje byloje ir kurią turi išversti šios srities vertėjai. Be to, per kelias minutes galima susidaryti bendrą nuomonę apie užsienio teismo sprendimą arba bylai svarbų dokumentą.

Tokio pobūdžio priemonių yra jau dabar ir jomis galima naudotis, tačiau jas reikia pagerinti ir priderinti prie teisingumo srities. Reikės apsvarstyti specialistų ir plačiosios visuomenės naudojimosi jomis kainą ir teises sąlygas.

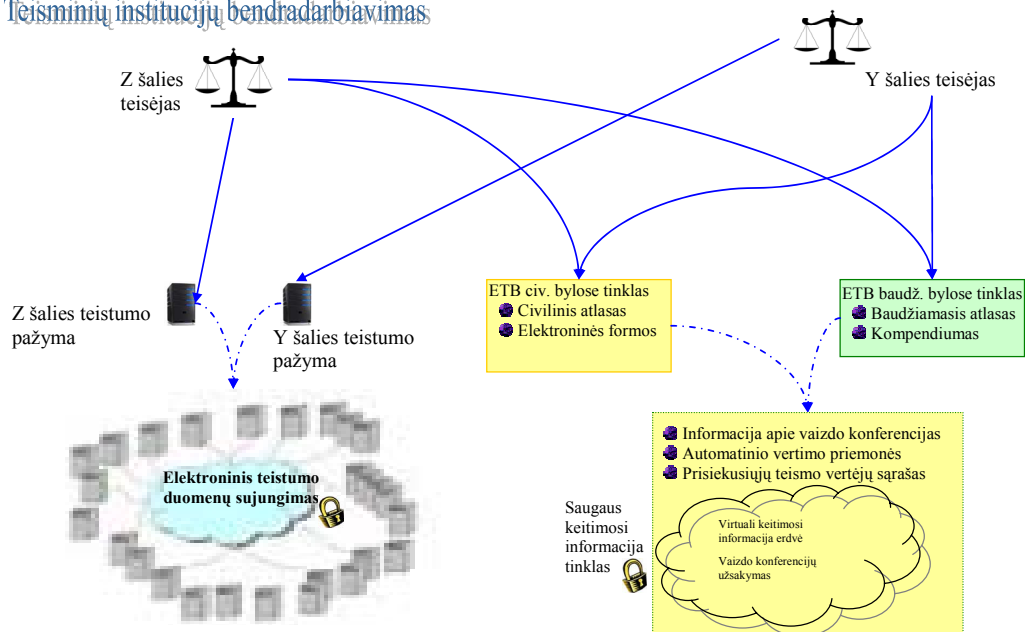
- Teismo vertėjų raštu ir žodžiu duomenų bazė

Ne visuomet lengva rasti vertėją raštu ar žodžiu, ypač retai vartojamų kalbų, kai jo dalyvavimas būtinas teismo procese. Sukūrus Europos teismo vertėjų raštu ir žodžiu duomenų bazę, palengvėtų esamų išteklių paieška, nes ji apimtų visą Europą. Be to, tai apskritai suteiktų galimybę rasti aukštos kvalifikacijos teismo vertėjus raštu ir žodžiu ir taip pagerinti bendrą teismo vertimų kokybę. Reikės atlikti papildomus tyrimus ir, jei įmanoma, bandomąjį projektą, taip pat apsvarstyti galimybę kreiptis į kitos valstybės narės teismo vertėją žodžiu per vaizdo konferenciją.

- Automatiškai verčiamos elektroninės formos

Prie daugumos ES dokumentų pridedamos standartinės formos, kuriomis siekiama palengvinti tarpusavio supratimą. Kad teisminis bendradarbiavimas būtų veiksmingesnis, šios formos turėtų būti verčiamos visiškai automatiškai, t. y. turėtų būti verčiama ne tik jų šablonas, bet ir turinys. Komisija bendradarbiaus su teisiniu bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose tinklais bei Eurojustu, siekdama standartizuoti dinamiškų formų, kuriose naudojami iš anksto nustatyti teksto ir terminų segmentai, taikymą, kuris padės greitai perduoti prašymus arba informaciją visomis Europos Sąjungos kalbomis.

Teisminių institucijų bendradarbiavimas

5. EUROPOS E. TEISINGUMO VEIKSMŲ PLANO LINK

Šio komunikato priede pateikiamas įvairių projektų veiksmų plano ir tvarkaraščio pasiūlymas.

Siekiant veiksmingumo, turi būti aiškiai apibrėžta Komisijos, valstybių narių ir kitų teismo bendradarbiavimo subjektų atsakomybė. Finansiniu atžvilgiu e. teisingumas turi būti plėtojamas sutelkiant galiojančias finansines programas „Civilinė teisena“²⁸ ir „Baudžiamasis teisingumas“²⁹.

Komisija skatins keistis patirtimi ir taip atliks bendrąją koordinavimo funkciją. Pagal galiojančią tvarką galės būti finansiškai remiami valstybių narių arba kompetentingų profesinių organizacijų teikiami projektai. Kai kuriais atvejais galės būti finansuojami nacionaliniai baudžiamosios teisenos projektai, kuriais siekiama

²⁸ Sprendimas Nr. 1149/2007/EB (OL L 257, 2007 10 3).

²⁹ Sprendimas Nr. 126/2007/TVR, OL L 58, 2007 2 24. 2.2007.

įtvirtinti IKT taikymą. Abiejose programose numatytas valstybių narių arba susijusių organizacijų teikiamų tarpvalstybinių e. teisingumo projektų finansavimas.

Komisija projektuos ir įdiegs e. teisingumo portalą, kurį administruos glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis. Valstybės narės turės užtikrinti, kad portale teikiama informacija apie jų teises sistemas būtų atnaujinama. Komisija taip pat koordinuos informaciją apie įvairias jau sukurtas e. teisingumo svetaines ir administruos atitinkamas nuorodas. Atsižvelgdama į galimybių studijų rezultatus, Komisija parengs Europos elektroninėms procedūroms įdiegti reikalingas informacines priemones. Portalas turėtų būti finansuojamas iš Bendrijos biudžeto pagal galiojančias programas.

Komisija ketina tęsti elektroninį teistumo duomenų sujungimą: palaikyti valstybių narių dedamas modernizavimo pastangas, sukurti orientacinę sistemą, kuri sudarytų visiems sąlygas keisti informaciją, atlikti tyrimus bei bandymus ir parengti sistemos tobulinimo bei ES nuteistų trečiųjų šalių piliečių sąrašo sudarymo, kuris svarstomas jau keletą metų³⁰, teisės aktų pasiūlymų. Šiuo tikslu toliau bus naudojama finansinė programa „Baudžiamasis teisingumas“³¹.

Žinoma, Komisija ir toliau bus tiesiogiai atsakinga už teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose tinklą ir remis teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose tinklą. Ji glaudžiai bendradarbiaus su teismo bendradarbiavimo civilinėse bei baudžiamosiose bylose tinklais ir Eurojustu, siekdama parengti veiksmingesniam teismui bendradarbiavimui reikalingas priemones, tarp jų – automatinio vertimo programas ir saugaus keitimosi informacija sistemą.

Atliekant finansinių programų vykdymo vidurio vertinimą, turės būti atsižvelgiama į e. teisingumo raidą ir prireikus bus perskaičiuojamas finansavimas³². Netolimoje ateityje galėtų būti numatyta viena horizontalioji programa, apimanti tiek civilinę, tiek baudžiamąją teisę.

³⁰ COM(2006) 359 galutinis.

³¹ 2008 m. teistumo duomenų biudžetas – 15 mln. EUR.

³² 2008 m. abiem programoms numatyta beveik 26 mln. EUR.

Priedai

1 priedas:

Tema	Projektai	Vykdytini veiksmai	Laikotarpis
<i>E. teisingumo portalas</i>			
	e. teisingumo puslapių kūrimas	- galimybių studija ir portalo plėtojimas - administravimo metodų rengimas - informacijos teikimas internete visomis ES kalbomis	2008–2011
<i>elektroninis teistumo duomenų sujungimas</i>			
	elektroninis nacionalinių teistumo duomenų sujungimas	- parama bandomajam projektui - orientacinės informacinės sistemos parengimas Komisijoje - pamatinio sprendimo įgyvendinimo techninio poveikio galimybių studija - sistemos stiprinimas siekiant užtikrinti duomenų, kuriais keičiamasi, kokybę ir pasiekti, kad būtų keičiamasi informacija administraciniais tikslais	2008–2011
	ES nuteistų trečiųjų šalių piliečių sąrašo sudarymas	- galimybių studija - teisės akto pasiūlymo teikimas	2009–2010
<i>elektroninis nacionalinių duomenų bazių sujungimas</i>	<i>(tik e. teisingumo srities projektai)</i>		
	elektroninis nemokumo bylų registrų sujungimas	valstybių narių veiklos stebėjimas	2009
<i>Teisminių institucijų elektroninis keitimasis informacija</i>			
	elektroninis parašas	- esamos padėties apžvalga - elektroninio parašo naudojimo teisingumo srityje galimybių studija	2009–2011
	saugus tinklas	galimybių studija	2010–2012

	virtualaus keitimosi informacija platforma	galimybių studija	2012–2013
<i>Pagalba verčiant</i>			
	Laipsninis lyginamojo daugiakalbio teisės žodyno rengimas	- bandomasis projektas	2009-2013
	teisinio vertimo visų Europos kalbų poromis programų finansavimas	- turimų programų apžvalga - techninių ir teisinių galimybių studija - bandomasis projektas	2009-2013
	teismo vertėjų raštu ir žodžiu duomenų bazės sukūrimas	galimybių studija bandomasis projektas informacijos sklaidimas Europos teismo bendradarbiavimo tinklų svetainėse	2009
<i>Dinamiškų formų, teikiamų kartu su Europos teisės aktais, rengimas</i>		- galimybių studijos - elektroninių formų rengimas	2008–2011
	Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose formų vertimas ir konvertavimas į dinamiškas formas	formų skelbimas e. teisingumo portale arba tinklų svetainėse	2009–2011
	civilinės teisenos dinamiškų formų rengimas		2010–2012
	elektroninio mokėjimo (Europos mokėjimo pavidimo) formų rengimas	platformos saugumo ir mokėjimo administravimo galimybių studija	2010
<i>vaizdo konferencija</i>			
	praktinės informacijos ir naudojimo vadovų parengimas	- padedant tinklams, praktinių vadovų rengimas valstybėse narėse ir Komisijoje - skelbimas tinklų interneto svetainėse	2008–2009
	specialistams skirti techninio ir organizacinio naudojimo kursai	ne	2008–2010
<i>keitimasis patirtimi</i>	e. teisingumo forume	metinių e. teisingumo susitikimų organizavimas	2008–2013
<i>Teisės specialistų teismo bendradarbiavimo mokymas</i>	* vaizdo konferencijų rengimas * vertimo raštu ir žodžiu klausimai, įskaitant teisinės terminologijos kursus	darbas su Europos teisėjų mokymo tinklu ir valstybėmis narėmis	2008–2013

